

SPROGSTART 3-6 ÅR

Trin-for-trin

Lottes helt egen hule af Alexander Steffensmeier (2019)

Tema: Venskab og samarbejdet om at bygge huler

Billedbogen *Lottes helt egen hule* med temaet venskab og samarbejdet om at bygge huler er valgt, da billedbogen gennem både ord, billeder, leg og samtale kan hjælpe børnene til at genkende og sætte ord på det at være venner og dermed udvide barnets forståelse for nuancerne i sproget og for begrebet venskab. Det at bygge huler kan understøtte det at være venner og det at samarbejde.

Sprogligt fokus: Lydlig opmærksomhed, ordforråd, skriftsproglige kompetencer og narrative kompetencer.

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- 2 billedbøger: *Lottes helt egen hule* af Alexander Steffensmeier
- A3-kopi af bogen
- Ark: Fokusord og sproglege
- Kort til billedbogssnak
- Konkreter: Net, maleri i pap
- 6 fotos af børn uvenner/venner til skurteringen
- 6 billedkort til Story Sequencer

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med læringsmaterialer
- Ting til hulebyggeri

Sprogstartsmaterialerne må kun bruges under opsyn af en voksen.

Ugens indhold

Dag 1:

Højtlesning og fokusord for alle børn i gruppen, ca. 18 børn.

Tid: ca. 30 minutter.

Dag 2:

Guidet læsning og billedbogssnak. Børnene deles i tre grupper efter dit kendskab til børnene.

Tid: Tre gange ca. 30 minutter.

Dag 3:

Fælles oplæsning og sproglege. Børnene deles i to grupper efter dit kendskab til børnene.

Tid: To gange ca. 30 minutter.

SPROGSTART 3-6 ÅR

Dag 1 – Lottes helt egen hule

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- 2 billedbøger: *Lottes helt egen hule* af Alexander Steffensmeier
- A3-kopi af bogen
- Ark: Fokusord
- Konkreter: Net, maleri i pap

Ting og sager, du selv skal finde

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Vis billedbogen. Tal om forsiden og bagsiden, om forfatteren og illustrationen. Tal om bogens ryg. Hvad mon billedbogen handler om? Tal om titlen. Hvad hedder billedbogen? Fortæl om forfatter og illustratør. Hvem har skrevet billedbogen? Hvem har lavet billederne? Vis læseretningen og peg på bogstaverne.

Fortæl, at i Danmark læser vi fra venstre mod højre og oppefra og ned, og at der findes store og små bogstaver. Find eventuelt forbogstaverne i børnenes navne i billedbogen og tal om de forskellige bogstavers navne, former og lyde.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om venskaber og det at samarbejde om at byggehuler. Ved I, hvad en god ven er? En ven kan være en, som er god at lege med. Man kan fx blive gode venner, imens man bygger en hule sammen. Når man samarbejder, så hjælper man hinanden.

Læs billedbogen to gange. Første gang med læseoplevelsen i fokus - og derfor uden afbrydelser. Anden gang taler I om fokusord. Brug billedbogens illustrationer til at understøtte fokusordene og konkrete materialer fra sprogstartsposen til visualisering af bogen. Sæt en bevægelse på ordet, når det er muligt.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Læringsstigen

Gør-det-sværere-strategi

Forudsige: Billedbogen hedder *Lottes helt egen hule*. Hvad tror du, den handler om?

Generalisere: Lotte, ponyen og geden hjælper hinanden med at snyde bondekongen. Har du prøvet at hjælpe en ven?

Argumentere: Hvorfor tror du, at Lotte, ponyen og geden hjælper hinanden?

Gør-det-nemmere-strategi

Giv svaret: Lotte drømmer om sin egen hule. Hvad drømmer Lotte om?

Hjælpes ad: Lotte forsøger at bygge huler mange steder. Skal vi hjælpes ad med at finde Lottes huler i bogen?

Begrænse valg: Alle dyrene vil lege med den nye hoppebold. Vil dyrene lege med hoppebolden eller bilen?

SPROGSTART 3-6 ÅR

Dag 2 – Lottes helt egen hule

Det finder du i Sprogstartsposen

- *Trin-for-trin*manualen til Sprogstartsposen
- 2 billedbøger: *Lottes helt egen hule* af Alexander Steffensmeier
- A3-kopi af bogen
- Kort til billedbogssnak
- Konkreter: Net, maleri i pap

Ting og sager, du selv skal finde

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad billedbogen handler om.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om venskaber og det at samarbejde om at byggehuler. Ved I, hvad en god ven er? En ven kan være en, som er god at lege med. Man kan fx blive gode venner, imens man bygger en hule sammen. Når man samarbejder, så hjælper man hinanden.

Læs billedbogen og inddrag børnene i genfortælling af billedbogen undervejs.

Billedbogssnak. I sprogstartsposen finder du kort til billedbogssnak. Lad børnene skiftes til at trække et kort og svare på spørgsmålene. Vær opmærksom på, at kortene er inddelt i tre forskellige sværhedsgrader. Lad dit kendskab til børnene afgøre, hvilke kort i bruger.

Brug billedbogens illustrationer samt konkrete materialer fra sprogstartsposen til at understøtte billedbogssnakken.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Et lille tip

Se filmen *Tankebobler – en lille film om venskaber* på appen *Filmcentralen for de yngste*. En tegnet dokumentarfilm om børns filosofiske tanker om venskabet på godt og ondt.

Appen *Filmcentralen for de yngste* kan kun tilgås på Ipad og kræver unilogin.

Dag 3 – Lottes helt egen hule

Det finder du i Sprogstartsposen

- *Trin-for-trin*manualen til Sprogstartsposen
- 2 billedbøger: *Lottes helt egen hule* af Alexander Steffensmeier
- A3-kopi af bogen
- Ark: Sproglege
- Konkreter: Net, maleri i pap
- 6 fotos af børn uvenner/venner til skumterningen
- 6 billedkort til Story Sequencer

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med læringsmaterialer
- Skumterning
- Ting til hulebyggeri

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om venskaber og det at samarbejde om at byggehuler. Ved I, hvad en god ven er? En ven kan være en, som er god at lege med. Man kan fx blive gode venner, imens man bygger en hule sammen. Når man samarbejder, så hjælper man hinanden.

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad billedbogen handler om. Inddrag børnene i genfortællingen, mens du læser billedbogen højt: Hvem er med i billedbogen? Hvordan har de det? Og hvorfor?

Sproglege. Orienter dig i sproglegene og vælg mindst to sproglege, som passer til børnegruppen. Lav gerne flere, hvis I har lyst og ekstra tid. Forbered dig på forhånd på legen. Brug billedbogen som udgangspunkt for sproglegene, da de omhandler billedbogens tema. Legene giver børnene mulighed for at høre, se, gøre og røre ord i nye sammenhænge.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Litteraturforslag

- Tina Sakura Bestle: *Bette og Bjerg – Den uendelige høstfest*. Gyldendal, 2019
- Sanna Borell: *Vi er så søde*. Turbine, 2019
- Benji Davies: *Bedstemor Fugl*. Gyldendal, 2018
- Nina Elisabeth Grøntved: *B for bedste ven*. Turbine, 2019
- Kalle Güettler: *Monsterklammeri*. Torgard, 2019
- Stephanie Schneider: *Mia får fodhoste*. Turbine, 2019
- Amy Young: *Glitter får en ny ven*. Carlsen, 2019
- Der findes også mange flere bøger af Alexander Steffensmeier om Lotte fx *Lotte keder sig* og *Lotte vil ikke i bad*

2020

Fokusord til *Lottes helt egen hule*

Skændes

Dyrene skændes. Hvad skændes de om? Kig i bogen. Hvordan ser dyrene ud? Ser de glade/kede/vrede ud?

Nu kan det være nok!

Bondekone siger, at *Nu kan det være nok!* Hvad betyder det?

Være søde

Hvordan kan dyrene være søde? Hvornår er man sød?

Gemmeleg

Hvad er gemmeleg? Har du prøvet at lege det?

Lede efter og finde

Lotte er god til at lede efter og finde sine venner. Kig i bogen! Hvor gemmer grisen/hønen/hunden sig?

Venner

Hvad er en ven? Er en ven sød eller ikke sød? Har du en ven?

Blive forstyrret

Lotte bliver forstyrret i gemmelegen. Hvad glemmer hun?

Spændende

Lotte har fundet noget spændende. Hvad finder Lotte?

Hule

Hvad er en hule? Hvad kan man bruge den til? Har du haft en hule?

Forestille sig

Hvad betyder det at forestille sig noget? Lotte forestiller sig, hvordan hulen skal se ud. Kig i bogen. Hvad forestiller Lotte sig?

Hyggeligt

Hvad betyder det, at Lotte vil gøre hulen hyggelig? Hvad løber hun hen til gården for at finde?

Bremse

Hvordan kan Lotte bremse? Og hvad sker der, når hun bremser så hurtigt?

Spankulerer

Lotte spankulerer af sted. Hvad er at spankulere? At gå på en stolt/vigtig måde. Hvordan gør man det? Se på Lotte. Prøv at spankulere rundt.

Lotte leder efter en bedre hule. Hvor?

Busstoppested. Hvad er et busstoppested? Er det et godt sted at have en hule? Hvorfor ikke?

Under bordet. Er det et godt sted at have en hule? Hvorfor ikke?

I skabet. Er det et godt sted at have en hule? Hvorfor ikke?

Kapløb

Hvad betyder det at løbe om kap? Hvorfor løber Lotte om kap med ponyen og geden?

Cirkus

Hvad er et cirkus? Hvordan kan Lotte se, at hønsene leger cirkus? Kig i bogen!

Plan

Hvad er en plan? Hvilken plan har Lotte?

Samarbejde/hjælpes ad

Hvad betyder at samarbejde/hjælpes ad? Lotte samarbejder med pony og hesten.

Hønsforskrækkelsesmaskine

Hvad er det mon? Hvordan vil de forskrække hønsene? Kig i bogen. Hvilke ting bruger de og hvordan?

Sjovt

Lotte, ponyen og geden har det så sjovt, at de næsten glemmer deres plan. Hvad vil det sige at have det sjovt?

At falde/styrte

De skynder sig af sted med maskinen, men de styrter. Hvorfor går det galt?

Hulter til bulter

Hvad betyder det, at alting ligger hulter til bulter?

Fantasi

Dyrene bruger deres fantasi og pludselig er busken blevet til et piratskib.

Gode venner

Hvad betyder det at være gode venner?

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2020

Dyrene bliver gode venner
og leger sammen.
Hvad betyder det at være gode venner?

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2020

**Dyrene skændes.
Hvad skændes de om?
Kig i bogen. Hvordan ser dyrene ud?
Ser de glade/kede/vrede ud?**

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2020

Hvordan kan dyrene være
søde mod hinanden?
Hvornår er man sød?

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2020

**Lotte har bygget forskellige huler
Kig i de forreste og bagerste sider i bogen.
Hvilken hule, synes du, er bedst?
– hvorfor?**

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2020

Da Ponyen, geden og Lotte løber af sted
for at forskrække hønsene, styrter de?
Hvorfor går det galt? Kig i bogen og forklar.

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2020

 mellem

Hvorfor er det vigtigt at have gode
venner?

Har du en god ven?

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2020

 mellem

Alle dyrene er venner, men ind
i mellem skændes de.
Hvordan er man en god ven?

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2020

 mellem

Lotte forestiller sig en hule i
hyldebusken.

Har du prøvet at bygge en hule? Fortæl.

Kunne du tænke dig at prøve at
bygge en hule?

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2020

 mellem

Lotte spankulerer af sted, da hun ikke
kan være i hulen.

Hvad er at spankulere?

At gå på en stolt/vigtig måde.

Hvordan gør man det? Se på Lotte.

Prøv at spankulere!

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2020

 mellem

**Lotte får en plan, men ponyen og geden
må hjælpe til, for at det kan lykkes.
Hvilken plan har Lotte?**

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2020

 mellem

Lotte, ponyen og geden hjælpes
af med at bygge en
hønseforskrækkelsesmaskine.
Hvad betyder det at hjælpes ad?
Hjælper du dine venner? Hvordan?

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2020

 mellem

Hvis du skulle bygge en
høneforskrækkelsesmaskine, hvilke
ting ville du bruge og hvordan?
Se på opslaget med værkstedet.

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2020

 mellem

Hvad betyder det, når alting ligger
hulter til bulter?

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2020

Hvis man er blevet uvenner, hvordan
kan man så blive gode venner igen?

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2020

**Bondekonden siger, at "Nu kan det
være nok!" Hvad betyder det?
Hvorfor tror du, at bondekonden
siger det?**

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART

3-6 ÅR

2020

**Midt i gemmelegen bliver
Lotte forstyrret.
Hvorfor bliver hun forstyrret,
og hvad glemmer hun?**

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2020

Hvad er en hule?
Hvad kan man bruge den til?
Hvor er det mon bedst at bygge en hule?

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART
3-6 ÅR

2020

**Forestil dig, at du skal bygge en
hule på legepladsen.**

Hvor er det bedste sted?

Hvordan skulle den se ud?

Billedbogssnak
Lottes helt egen hule

BIBLIOTEKERNES

Sprogspor

SPROGSTART

3-6 ÅR

2020

Dyrene bruger deres fantasi, og
pludselig er busken blevet til
et piratskib.

Hvad kunne busken ellers bruges til?
Brug din fantasi.

Sproglege til *Lottes helt egen hule*

Sproglege

Venskabsleg: Tal om venskaber. Hvad er en god ven? Hvordan bliver man venner? Tag udgangspunkt i bogen, hvor dyrene bliver uvenner og senere i bogen, hvor Lotte, geden og ponyen hjælper hinanden. Sæt fotos af børn (uvenner/venner) i skumterningen. Kast på skift terningen og tal om, hvordan man kan se, om børnene er uvenner/venner.

Byg huler: Find på forhånd et sted, hvor I kan bygge en hule sammen og de ting, som børnene må bruge. Tal om at bygge huler. Store/små huler, huler til at læse/hygge i, hemmelige huler. Bliv inspireret til at bygge huler ved at læse bogen. Gå på opdagelse i illustrationerne. Læg mærke til, at Lotte har sit indrammede billede med i sine huler. Brug nettet fra Sprogstartsposten til at bygge hule med - og husk at få jeres indrammede billede med. Tal om samarbejde inden I bygger huler. Hvem er god til at nå højt op? Hvem er god til at....?

Sproglege – med digitale læringsmaterialer

Optageklemmer: Gem på forhånd hulebyggeting og optageklemmer rundt i børnehaven/på legepladsen og indtal spor på optageklemmerne. Fx ved legoklodserne finder du en kasse. Gå på hulebyggejagt. Hver optageklemme sender jer videre til næste optageklemme/ting. Slut af med at bygge en hule af de ting, som I finder.

Story Sequencer: Sæt historien om Lotte i den tidsmæssige rigtige rækkefølge. Tal om historien med fokus på venskab. Først bliver dyrene uvenner, så leger de gemmeleg, så fantaserer Lotte om hulen i hyldebusken, så bliver Lotte uvenner med pony og ged og spankulerer væk, så bliver pony, Lotte og ged venner og samarbejder, til sidst bliver alle dyrene venner og leger sammen.

Endnu flere sproglege – inde & ude

Byg huler: Hjælp børnene i gang med at bygge huler – inde og ude. Lad børnene vise hinanden rundt i hulerne og fortælle om, hvorfor denne hule er så god.

Se film: Se filmen *Uro* på *Filmcentralen for de yngste* og tal om venskab. Appen *Filmcentralen for de yngste* kræver en Ipad og et UNI-Login.

Forældrespor – *Lottes helt egen hule* af Alexander Steffensmeier (2019) Om venskab og samarbejdet om at bygge huler

Sproglege

Venskab:

Læs bogen *Lottes helt egen hule* og tal om venskaber. Hvad er en god ven? Hvordan får man venner? Inviter en ven på besøg og byg en hule sammen.

Byg huler:

Tal om at bygge huler, byg huler, store/små huler, byg huler til at sove/læse/hygge i, byg hemmelige huler.

Litteraturforslag

Tina Sakura Bestle: *Bette og Bjerg – Den uendelige høstfest*. Gyldendal, 2019

Sanna Borell: *Vi er så søde*. Turbine, 2019

Benji Davies: *Bedstemor Fugl*. Gyldendal, 2018

Nina Elisabeth Grøntved: *B for bedste ven*. Turbine, 2019

Kalle Güettler: *Monsterklammeri*. Torgard, 2019

Jory John: *Jeg har jo sagt kom hjem!* Høst & Søn, 2018

Stephanie Schneider: *Mia får fodhoste*. Turbine, 2019

Amy Young: *Glitter får en ny ven*. Carlsen, 2019

Der findes også mange flere bøger af Alexander Steffensmeier om Lotte fx *Lotte keder sig* og *Lotte vil ikke i bad*

En god bog om at bygge sin egen hule:

Hulebyggerne af Mariella Harpelunde Jensen, Politiken 2017

Et lille tip

Se filmen *Uro* på *Filmstriben* og tal om venskab.

Filmstriben er bibliotekernes digitale filmtilbud og kan bruges af alle, der er oprettet som bruger på deres lokale bibliotek. Læs mere på filmstriben.dk eller spørg på dit bibliotek.

